

MĂSURA313 GAL MMTMM - ÎNCURAJAREA ACTIVITĂȚILOR TURISTICE -

Articole care stau la baza măsurii

- Articolele 52 (a)(iii) și 55 ale Regulamentului (CE) Nr. 1698/2005. Punctul 5.3.3.1.3 din Anexa II a Regulamentului (CE) Nr. 1974/2006
- Articolul 1 punctul (9) Regulamentul (CE) nr. 363/2009

Motivația sprijinului

Peisajul natural, specific teritoriului GAL MMTMM, oferă posibilități excelente pentru practicarea turismului rural, aspect ce permite recreerea în decorul mediului rural, experimentarea unor activități inedite, participarea la diverse evenimente reprezentative sau vizitarea unor puncte de atracție care nu sunt disponibile în zonele urbane.

Turismul rural, ca și componentă a turismului național în ansamblu, este un sub-sector cu potențial deosebit de dezvoltare, reprezentând astfel o alternativă ocupațională pentru forța de muncă rurală, o modalitate de diversificare a activităților economice din mediul rural și un factor de stabilizare a populației rurale. Dezvoltarea acestuia poate contribui la atenuarea dezechilibrelor apărute între diverse zone, constituind și o sursă de creștere a veniturilor populației rurale.

Un segment important al turismului rural românesc este reprezentat de agro-turism, dată fiind prezenta unui număr ridicat de gospodării agricole, localizate în zone cu valoare peisagistică ridicată unde sunt păstrate tradițiile și obiceiurile străvechi. Având în vedere necesitatea reorientării unora dintre aceste gospodării către activități non-agricole și de obținere a veniturilor suplimentare, agroturismul poate fi o bună alternativă.

Obiectivele măsurii

Obiectivul general

Dezvoltarea activităților turistice în zonele rurale care să contribuie la creșterea numărului de locuri de muncă și a veniturilor alternative, precum și la creșterea atractivității spațiului rural.

Obiective specifice

- Crearea și menținerea locurilor de muncă prin activități de turism, în special pentru tineri și femei;
- Creșterea valorii adăugate în activități de turism;
- Crearea, îmbunătățirea și diversificarea infrastructurii și serviciilor turistice;
- Creșterea numărului de turiști și a duratei vizitelor.

Obiective operaționale

- Creșterea și îmbunătățirea structurilor de primire turistice la scară mică;
- Dezvoltarea sistemelor de informare și promovare turistică;
- Crearea facilităților recreaționale în vederea asigurării accesului la zonele naturale de interes turistic.

Domeniul de aplicabilitate și acțiuni prevăzute

Sprijinul prin această măsură vizează investiții în spațiul rural:

- a) Investiții în infrastructura de primire turistică;
- b) Investiții în activități recreative;
- c) Investiții în infrastructura la scară mică precum centrele de informare, amenajarea de marcaje turistice, etc.;
- d) Dezvoltarea și/sau marketingul serviciilor turistice legate de turismul rural.

Descrierea tipului de operațiuni acoperite

Prin această măsură pot fi acoperite următoarele operațiuni:

Pentru componenta a):

Construcția, modernizarea, extinderea și dotarea structurilor de primire turistice (structuri agro-turistice și alte tipuri de structuri de primire turistice realizate de o micro-întreprindere) având până la 15 camere:

- Pentru investiții în structuri de primire turistice altele decât cele de agro-turism, nivelul de confort și calitatea serviciilor propuse prin proiect, trebuie să atingă standardul de calitate de minimum 3 margarete/stele;
- Pentru investițiile în agro-turism structura de primire turistică, nivelul de confort și calitate a serviciilor propuse prin proiect, trebuie să atingă standardul de calitate de minimum 1 margaretă.

În cazul zonelor deja dezvoltate din punct de vedere turistic, este permisă doar modernizarea și extinderea structurilor de primire turistice.

De asemenea, vor fi susținute investițiile de racordare la utilitățile publice, achiziționarea de echipamente de producere a energiei din alte surse regenerabile decât bio-combustibilii, ca parte componentă a proiectelor.

Pentru componenta b)

Investiții private în infrastructura turistică de agrement independentă sau dependentă de structura de primire turistică precum spații de campare, amenajări de ștranduri și piscine, achiziționare de mijloace de transport tradiționale pentru plimbări, trasee pentru echitație inclusiv prima achiziție de cai în scop turistic (cu excepția celor pentru curse și competiții) și asigurarea adăposturilor acestora (ca parte componentă a proiectului), rafting etc.

Pentru componenta c)

- Construirea, modernizarea și dotarea centrelor locale de informare în scopul promovării, prezentării și vizitării turistice;
- Dezvoltarea de sisteme electronice locale de rezervare pentru structurile de primire turistice din spațiul rural, conectate la sistemele regionale și naționale;
- Amenajarea de marcaje turistice, refugii turistice de utilitate publică etc.;
- Investiții legate de refacerea în scop turistic a vechilor trasee de cale ferată cu ecartament îngust, a amenajărilor complementare acestora (ex: construcții, plan înclinat etc.), recondiționarea echipamentelor și utilajelor;
- Investiții legate de înființarea și amenajarea de trasee tematice (ex: „drumul vinului”, „al olăritului”, „cioplitorilor în lemn” etc.).

Pentru component d):

Elaborare de materiale promoționale precum prima editare a materialelor în scopul promovării acțiunilor turistice: broșuri de prezentare, panouri de informare etc.

Conform Art. nr. 55 din Regulamentul (CE) nr.1974/2006 pentru toate tipurile de acțiuni, vor fi susținute cheltuielile cu achiziționarea de utilaje, echipamente, hardware, soft-uri, inclusiv achiziționarea în leasing a acestora, costurile de instalare și montaj și costurile generale legate de întocmirea proiectului precum taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate/memorii justificative, taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, așa cum sunt ele menționate în legislația

națională, achiziția de patente și licențe, în limita unui procent de 10% din valoarea totală a proiectului, iar pentru proiectele care nu prevăd construcții în limita a 5%.

Criterii de eligibilitate

- Micro-întreprinderile, atât cele existente cât și start-up trebuie să fie înregistrate și să-și desfășoare activitatea propusă prin proiect în spațiul rural;
- În cazul investițiilor în agro-turism, beneficiarul/membrul gospodăriei agricole trebuie să desfășoare o activitate agricolă în momentul aplicării;
- Beneficiarul trebuie să demonstreze viabilitatea investiției;
- Micro-întreprinderea să nu fie în dificultate ;
- Structurile de primire turistice rurale vor fi în conformitate cu normele de clasificare prevăzute în legislația națională în vigoare;
- Pentru investiții noi, modernizare și extindere în cazul structurilor de primire turistice rurale, altele decât cele agro-turistice, nivelul de confort și calitatea serviciilor propuse prin proiect trebuie să atingă standardul de calitate de minim 3 margarete/stele;
- Pentru investiții în structuri de primire agro-turistice se va respecta definiția agro-turismului dată în cadrul acestei fișe, iar nivelul de confort și calitatea serviciilor propuse prin proiect trebuie să atingă standardul de calitate de minim 1 margaretă;
- În cazul zonelor deja dezvoltate din punct de vedere turistic, este permisă doar modernizarea și extinderea structurilor de primire turistice;
- Construcția, modernizarea și extinderea clădirilor trebuie să respecte prevederile PUG;
- Construcția, modernizarea și extinderea clădirilor trebuie să respecte/păstreze arhitectura specifică locală;
- Pentru investițiile noi în structurile de primire turistice, suprafața de teren aferentă structurii de primire turistice (inclusiv în structuri de primire agro-turistice) trebuie să fie de cel puțin 1000 mp în vederea evitării supraaglomerării și a fragmentării excesive a peisajului natural;
- Angajament din partea beneficiarului că va introduce obiectivul investițional în circuitul turistic;
- Beneficiarul sau responsabilul legal de proiect să facă dovada deținerii de aptitudini manageriale/marketing sau în acord cu activitatea propusă prin proiect (experiența/cursuri de formare profesională absolvite - cel puțin nivel de inițiere, cursuri de calificare etc.) sau să le dobândească până la efectuarea ultimei plăți;
- Beneficiarul trebuie să prezinte toate avizele și acordurile necesare investiției respective,
- Beneficiarul trebuie să prezinte avizele/autorizațiile de mediu necesare investiției, să respecte după caz cerințele de mediu specifice investițiilor în perimetrul ariilor protejate;
- Beneficiarul trebuie să dovedească dreptul de proprietate asupra terenului pe care urmează să realizeze investiția sau dreptul de folosință pe o perioadă de cel puțin 10 ani;
- Beneficiarul trebuie să declare pe propria răspundere că va asigura cofinanțarea proiectului;
- Beneficiarul care își propune o activitate generatoare de profit, trebuie să declare pe propria răspundere faptul că suma totală a ajutorului public nerambursabil accesat de către acesta nu depășește 200.000 Euro pe o perioadă de până la 3 ani fiscali.

Cheltuieli neeligibile

- Impozite și taxe fiscale;
- Costuri operaționale, inclusiv costuri de întreținere și chirie;
- Comisioane bancare, costurile garanțiilor și cheltuieli similare;
- Achiziționare de echipament second – hand;
- Investiții realizate de fermierii care au activitate de bază pescuitul și/sau acvacultura;
- Achiziționarea cailor pentru curse și competiții;
- Cheltuieli generate de activitățile de creștere a cailor;

- Achiziționarea de teren/clădiri;
- Achiziția de mijloace de transport pentru uz personal;
- Achiziția de vehicule pentru transportul rutier de mărfuri pentru a presta servicii de transport în numele terților și de mijloace de transport pentru persoane, ca și activitate principală;
- TVA, cu excepția TVA-ului nedeductibil, în cazul în care este în mod real și definitiv suportat de către beneficiari, alții decât persoanele neimpozabile, conform art.71 (3), lit. a din Regulamentul (CE) nr.1698/2005;
- Costuri de schimb valutar, taxe și pierderi ocazionate de schimburile valutare asociate contului euro APDRP;
- Contribuția în natură;
- Costurile aferente unui contract de leasing: taxa de management, dobânzi, prima de asigurare etc.;
- Costuri realizate înainte de aprobarea proiectului, cu excepția studiilor tehnice, a planurilor de afaceri și a studiilor de fezabilitate;
- Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente.

Acțiunile prevăzute mai sus se pot realiza numai în cadrul măsurii 313 din PNDR, iar pentru realizarea și dezvoltarea acestora nu sunt necesare alte acțiuni stipulate în cadrul altor măsuri.

Beneficiari

- Micro-întreprinderile ;
- Persoane fizice (neînregistrate ca agenți economici) - care se vor angaja ca până la data semnării contractului de finanțare să se autorizeze cu un statut minim de persoană fizică autorizată și să funcționeze ca micro-întreprindere;
- Comunele prin reprezentanții lor legali conform legislației naționale în vigoare, precum și asociațiile de dezvoltare intercomunitară realizate doar între comune și înființate conform legislației naționale în vigoare;
- ONG-uri.

Beneficiarii măsurii, a căror cerere de finanțare a fost selectată, sunt eligibili pentru schema de garantare pentru IMM-uri cu finanțare din PNDR.

Un beneficiar care a îndeplinit condițiile de eligibilitate și de selecție prevăzute în această fișă este considerat că îndeplinește condițiile prevăzute la art.51 alin 3 din Regulamentul (CE) nr. 1974/2006.

Evaluarea numărului de beneficiari la nivelul teritoriului: 12

Prevederi privind ajutorul de stat

Orice sprijin pentru investiții generatoare de profit acordat prin această măsură se va face conform Regulamentului Comisiei (CE) nr. 1998/2006 din 15 Decembrie 2006 de aplicare a art. 87 și 88 al Tratatului privind ajutorul „de minimis” , Jurnalul Oficial L 379 din 28.12.2006 (valoarea totală a ajutoarelor de minimis primite pe perioada a 3 ani fiscali de către un beneficiar nu va depăși plafonul maxim al ajutorului public de 200.000 Euro/beneficiar).

Acest plafon se aplică indiferent de forma ajutorului „de minimis” sau de obiectivul urmărit și indiferent dacă ajutorul acordat de Statul Membru este finanțat în totalitate sau parțial din surse de origine comunitară.

Reguli privind acordarea, cumulul, raportarea și monitorizarea acordării ajutoarelor potrivit regulii de minimis

Acordarea și monitorizarea sprijinului prin această măsură se face pe baza declarației pe propria răspundere a beneficiarului, în conformitate cu art. 3, alineatul (1) al Regulamentului Comisiei (CE) nr.1998/15.12.2006 de aplicare a art. 87 și 88 al Tratatului privind ajutorul “de minimis”, Jurnalul Oficial L 379/28.12.2006, iar MADR, în calitate de furnizor de ajutor “de minimis” va ține evidența acestor ajutoare în conformitate cu art. 3, alineatul (3) al aceluiași regulament și potrivit prevederilor art. 6 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 117/2006 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat și a prevederilor Regulamentului pus în aplicare prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 175/2007 privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat.

În cazul în care beneficiarul accesează în paralel pentru același proiect sprijin acordat în cadrul programului prin fondurile de garantare pentru garanții bancare, ajutorul total cumulată acordat acestuia nu poate depăși cuantumul prevăzut în cadrul măsurii.

Criterii de selecție

Pentru componenta a), b) :

- i. Aplicantul nu a mai beneficiat de sprijin din alte fonduri comunitare pentru investiții similare în ultimii 3 ani;
- ii. Proiecte din zone cu potențial turistic ridicat dar care nu sunt suficient dezvoltate din acest punct de vedere;
- iii. Proiectele care prin activitatea propusă creează mai mult de un loc de muncă/25.000 Euro investiții;
- iv. Proiecte derulate de femei/tineri cu vârsta până în 40 de ani la data depunerii proiectului;
- v. Proiecte integrate, care combină acțiuni din componentele: a), b), c) sau d);
- vi. Proiecte care au în componența și investiții de producere a energiei din surse regenerabile utilizate în scopul desfășurării activității turistice;
- vii. Proiecte care prevăd prin activitatea propusă păstrarea și promovarea culturii tradiționale prin achiziționarea de obiecte certificate ca fiind produse tradiționale de marcă, în vederea amenajării structurilor de primire turistice;
- viii. Proiecte de investiții în agro-turism ai căror aplicanți nu au beneficiat de sprijin pentru investiții prin măsurile Axei 1.

Pentru componentele c) și d):

- i. Proiecte incluse într-o strategie de promovare la nivel național/regional/județean sau local (de tip LEADER);
- ii. Proiectele care acoperă o zonă omogenă alcătuită din cel puțin 3 comune și în care există minim 15 acțiuni/investiții de turism;
- iii. Proiecte care contribuie la promovarea tradițiilor culturale.

Toate proiectele eligibile vor fi punctate în acord cu criteriile de selecție mai sus menționate la care se adaugă criteriile specifice PDL GAL MMTMM:

- Proiecte incluse în PDL GAL MMTMM
- Proiectul complementare altor proiecte finanțate prin PDL GAL MMTMM, PNDR axele I-III, și alte finanțări.
- Proiecte promovate de deținători de ferme de semisubzistență;
- Proiecte realizate în parteneriat;
- Proiecte care asigură protecția mediului;

Sistemul de selecție este prevăzut la subcapitolul 5.2.4. „Procedura de selecție”.

Descrierea angajamentelor

Beneficiarii acestei măsuri pot solicita Agenției de Plăți plata unui avans în cuantum de până la 50% din ajutorul public pentru investiții, conform articolului 56 din Regulamentul (CE) nr.1974/2006 privind regulile de aplicare ale Regulamentului Consiliului (CE) nr.1698/2005 privind acordarea sprijinului pentru dezvoltare rurală din FEADR, iar plata este condiționată de constituirea unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente, corespunzătoare unui procent de 110% din valoarea avansului.

În cazul beneficiarilor publici, Agenția de Plăți poate accepta beneficiarului drept garanție, un angajament scris, emis de către autoritatea ierarhic superioară, prin care aceasta se angajează la plata sumei de garantare în cazul în care nu se îndeplinesc condițiile în care a fost acordat avansul.

Garanția depusă se eliberează numai în cazul în care Agenția de Plăți stabilește că suma cheltuielilor efectuate care corespund sprijinului public pentru investiții a depășit valoarea avansului.

Pachetul de acte normative, pentru creditarea și garantarea investițiilor, care este în vigoare până în anul 2009, în special pentru asigurarea cofinanțării proiectelor realizate din fondul SAPARD, intitulat Programul „Fermierul”, a constituit principalul instrument pentru creșterea absorbției fondurilor de pre-aderare.

Criteriile și liniile de demarcare cu alte instrumente financiare ale UE Demarcare FEADR –FEDR (PNDR –POR)

Intervenția FEADR vizează:

- Investițiile realizate de micro-întreprinderi în infrastructura de primire turistică, infrastructura recreațională din spațiul rural, cu excepția investițiilor din stațiunile balneo-climaterice;
- Centre locale de informare și promovare turistică din spațiul rural;
- Investiții publice în infrastructura turistică la scară mică cu respectarea plafonului stabilit prin măsură.

Intervenția FEDR vizează:

- Investiții în infrastructura turistică în spațiul urban;
- Investiții în infrastructura turistică în stațiunile balneo-climaterice indiferent de teritoriu rural sau urban;
- Centrele naționale de promovare turistică;
- Investiții în infrastructura la scară mare în spațiul rural, cu respectarea costului total al proiectului, de minim 1.500.000 Euro.

Demarcare cu alte măsuri PNDR

Prin Măsura 312 sunt susținute investiții productive în sectorul non-agricol, exceptând activitățile de turism susținute prin Măsura 313;

Prin Măsura 322 sunt susținute investițiile în infrastructura publică de apă/apă uzată, precum și infrastructura recreațională de utilitate publică pentru populația rurală, iar prin Măsura 313 sunt susținute investițiile de racordare a structurilor de primire turistice și a infrastructurii recreaționale la utilitățile publice, ca părți componente ale proiectului;

Prin Măsura 125 sunt susținute doar investițiile de racordare a fermelor situate în extravilan, la rețelele publice de alimentare cu apă și canalizare, în scopul dezvoltării și adaptării agriculturii, iar în privința silviculturii investițiile constau în corectarea torenților în bazinele hidrografice.

Coerența intervenției PNDR (Axa 3) cu intervenția POS DRU:

Investițiile susținute prin Măsura 313 din PNDR, sunt completate de intervenția POS DRU privind orientarea, consilierea și training-ul în domeniul antreprenorial și non-agricol acordat locuitorilor din mediul rural, în special a acelor care provin din agricultura de subzistență.

Intensitatea sprijinului

i. Pentru investițiile în interes public negeneratoare de profit, intensitatea sprijinului public nerambursabil va fi de până la 100% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși valoarea de 200.000 Euro/proiect;

ii. Pentru investițiile generatoare de profit, intensitatea ajutorului public nerambursabil va fi de până la:

- 70% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși 70.000 Euro/proiect în cazul proiectelor de investiții în agro-turism;
- 50% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși 200.000 Euro/proiect pentru alte tipuri de investiții în turismul rural.

Sprijinul public (comunitar și național) acordat în cadrul acestei măsuri pentru implementarea SDL GAL MMTMM este acordat după cum urmează:

- Pentru **investițiile în interes public negeneratoare de profit**, intensitatea sprijinului public nerambursabil va fi de **până la 100%** din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși valoarea de **50.000 Euro/ proiect**;

- Pentru **investițiile generatoare de profit**, intensitatea ajutorului public nerambursabil va fi de până la:

85% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși **30.000 Euro/ proiect** în cazul proiectelor de investiții în agro-turism;

85% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși **40.000 Euro/ proiect** pentru alte tipuri de investiții în turismul rural.

Beneficiarii acestei măsuri vor primi tratament egal fără discriminare pe criteriile de vârstă, sex, rasă, origine etnică, apartenență politică sau religioasă etc.

FINANȚARE :

Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională): 50% / 70%
(EURO)

Infrastructură turism și agrement, promovare și informare	Beneficiari	Nr. proiecte	Cost mediu	Cost total	Contribuția		
					FEADR	Publică națională	Privată
Agroturism	Privati	1	20.000	20.000	13.600	3.400	3.000
Alte forme de turism	Privati/ONG	2	30.000	60.000	40.800	9.200	9.000
Promovare și informare	Publici + ONG	1	40.000	40.000	32.000	8.000	0
Total		4	30.000	180.000	132.000	32.000	15.000

INDICATORI DE MONITORIZARE

Nr. crt.	Indicatorul de rezultat	Ținta
1.	Numărul de activități turistice sprijinite din care: -proiecte promovate de deținătorii de ferme de semisubzistență -proiecte promovate de tineri - proiecte realizate în parteneriat - proiecte care asigură protecția mediului	4 2 3 3 2
2.	Numărul brut de locuri de muncă create	12
3.	Investiții în valoare	180.000 Euro